

Úvod k hlavnímu tématu Neurokardiologie

prof. MUDr. Ivana Štětkařová, CSc., MHA – editorka hlavního tématu

Neurologická klinika FNKV, Praha

V tomto pátém čísle *Neurologie pro praxi* jsme pro vás připravili zajímavé a komplexní téma s problematikou neurokardiologie, které se dotýká obou oborů – neurologie a kardiologie. Toto téma je mnohem širší, netýká se jen diagnostiky a léčby iktů, jak by se na první pohled mohlo zdát.

V propojování jednotlivých lékařských oborů, zejména v jejich překrývání, v nárokové shodě i v dramatické neshodě, můžeme nalézt zcela nové diagnostické a léčebné možnosti, které zlepší péči o naše pacienty s nemocemi srdce a mozku. Neurokardiologie ve vzájemném prolínání nemocí mozku a srdce nám umožňuje najít nové souvislosti, o kterých jsme dosud neuvažovali. Pomáhá nám stmelit různé, zdánlivě nesourodé subspecializace, které nakonec vedou ke společnému léčebnému cíli a k pečlivějšímu i detailnějšímu přístupu k nemocnému jedinci. Doufáme, že vás toto téma zaujme a přinese vám další nové poznatky o problematice nemocí mozku a srdce i jejich vzájemného funkčně-morfologického propojení.

Velkou část akutní diagnostiky v neurologii tvoří péče o nemocné s intracerebrálním hematomem na podkladě neléčené nebo špatně kompenzované hypertenze. Hypertenze je definována jako zvýšení krevního tlaku nad 140/90 mmHg, a pokud není adekvátně léčena, může poškodit řadu orgánů, mezi něž řadíme také mozkovou tkáň. K hlavním klinickým projevům akutního zvýšení krevního tlaku v oblasti mozku

patří hypertenzní encefalopatie, syndrom reverzibilní encefalopatie v zadním povodí a cévní mozková příhoda. Chronická hypertenze vede k funkčním i strukturálním změnám, které se v konečném důsledku projeví poruchou kognitivních funkcí s následným rozvojem demence.

Některé z těžkých akutních neurologických stavů (intracerebrální hematom, subarachnoidální krvácení či ischemická cévní mozková příhoda) mohou vyvolat tzv. takotsubo syndrom, který je definován jako syndrom akutního srdečního selhání. Klinicky se velmi často projevuje jako akutní koronární syndrom s přechodnou poruchou funkce levé komory srdeční. Zdá se, že v patofyziologii onemocnění hraje významnou roli právě centrální nervová soustava.

Velká skupina kongenitálních i získaných svalových onemocnění se projevuje nejen v kosterních svalech, ale také na srdci. Jedním z těchto závažných nemocí je Emeryho-Dreifussova svalová dystrofie (EDMD). Řadí se k vzácným genetickým onemocněním, kde je hlavní příčinou porucha genů kódujících jaderné membránové proteiny. Neurologické příznaky však bývají méně vyjádřené, proto se i diagnostika této nemoci může z hlediska neurologického zpozdit. Dominující jsou kardiální příznaky s poruchami tvorby a převodu vzruchu nebo s výskytem dilatační kardiomyopatie. V článku je uveden soubor deseti nemocných s EDMD, kde je patrná klinická různorodost i rozdílná závažnost kardiálních

obtíží vedle relativně malého neurologického postižení.

Zajímavým tématem jsou nežádoucí účinky neurologických a psychiatrických léčiv z hlediska kardiovaskulárních komplikací. Skupina pacientů s poruchami oběhové soustavy je rozsáhlá, proto je třeba znát tyto nežádoucí účinky zejména pro jejich náhlost vzniku, ale i pro možný výskyt letálních komplikací. K základním polékovým komplikacím patří arteriální hypertenze, ortostatická hypotenze, poruchy srdečního vedení, ischemie myokardu a kardiomyopatie. Rovněž je třeba znát nejběžnější interakce neurologických léčiv s kardiologickými léčivými přípravky.

Oblasti neurokardiologie se týká i celá řada dalších témat, např. problematika s poruchami vědomí včetně synkop, epileptických i psychogenních záchvatů. Důležité je také adekvátní řešení stavů po kardiopulmonálních resuscitacích, vhodné načasování operace srdečních vad či akutní indikace operace aneuryzmatu aorty, které ochrání míchu před hrozcí ischemií. Pro zájemce doporučujeme si pročíst monografii s názvem *Neurokardiologie*, na které dohromady spolupracovali neurologové a kardiologové. Tato publikace vyšla v roce 2021 v nakladatelství Maxdorf (Widimský, Štětkařová et al., *Neurokardiologie*, 2021).

prof. MUDr. Ivana Štětkařová, CSc., MHA
ivana.stetkarova@fnkv.cz